

Sovjets kapasitet det vi må legge vekt på

Aftenposten Morgen 22.01.1986 Side: 2

Les også

Forfatter: INGEBRIGTSEN JAN - Klasse: Forsvar - Emne: Marine

Av kontreadmiral Jan Ingebrigtsen I meningsutvekslingen med forsker Brundtland om strategiske forhold i Norskehavet advarte jeg i Aftenposten 3. januar mot en generell nedvurdering av den sovjetiske marine slik

jeg synes det fremgikk av en av hans uttalelser.

Den hadde følgende ordlyd: "Når sant skal sies sliter den (Sovjetmarinen) med en lang rekke problemer for å

kunne operere langt til havs." For å underbygge dette utsagn, henviser Brundtland til to andre norske admiraler som han mener har mere nyanserte oppfatninger av Sovjetmarinen enn det jeg har.

Jeg vil ikke delta i en diskusjon om hvem som er mest nyansert, det synes jeg har liten hensikt.

Med hensyn til de problemer Sovjetmarinen "sliter med" (Brundtlands uttrykk) , vil jeg bemerke at det selvsagt er både interessant og nyttig at det på en intelligent måte oppstilles hypoteser om mulige svakheter i den sovjetiske marine slik det gjøres i den artikkel i Norsk Militært Tidsskrift som Brundtland henviser til. Men jeg vil tro at videnskapsmannen Brundtland vil være enig med meg i at disse antatte svakheter må ha vesentlig relevans til spørsmålet, og dessuten være bekreftet ved entydige observasjoner, før de bør tillegges vekt i situasjonsvurderinger som angår vår sikkerhet. Jeg kjenner forfatteren av nevnte artikkel så godt at jeg er sikker på at han er enig i denne grunnholdning.

Sovjets kapasitet Å fokusere på mulige svakheter som nok kan ha betydning for Sovjets evne som global sjømakt,

men som ville ha vesentlig mindre betydning for vår sikkerhet, er ikke særlig fruktbart for det spørsmål vi har drøftet i denne meningsutveksling.

Det er lett å bli så nyansert at man "ikke ser skogen for bare trær" . Dersom SovjetUnionen, på tross av både reelle og antatte svakheter, fremdeles har kapasitet og evne til å avskjære oss, er det dette spørsmålet som er viktig.

På dette punkt står det fast at Sovjet i løpet av uhyggelig kort tid kan "besette" Norskehavet med ubåter. Dersom Sovjet får gjennomført dette, og amerikanske styrker ikke er tilstede i tilstrekkelig antall, er vi i en katastrofalt ugunstig situasjon.

Enten denne mulighet av enkelte beskrives ved formuleringer som at "vi kan komme bak de fremste sovjetiske forsvarslinjer til sjøs" - eller "bak de fremskutte operasjonsområder" , som jeg mener det bør sies - er den basert på de samme observasjoner over en årrekke. I praksis vil det si at vi kan bli avskåret fra sjøverts forbindelser med våre allierte.

Det er dette forhold jeg har pekt på og som vi må ta stilling til. Problemstillingen blir da, i lys av denne mulighet, hva vi skal legge mest vekt på - vårt ideelle ønske om lavspenning i området, eller vårt reelle behov for sikkerhet.

Svaret opplagt For meg er svaret opplagt. Vi bør prioritere vårt sikkerhetsbehov - og vi bør gjøre det uten å praktisere andre hensyn til Sovjet enn det vi allerede gjør.

Forskjellen mellom Brundtland og meg på dette punkt er at jeg etter min situasjonsvurdering vil anbefale at vi allerede nå bør anmode våre amerikanske allierte om hyppig tilstedeværelse i området, mens Brundtland mener jeg bør fremlegge "dypere" og "bredere" analyser av Sovjets mulige "reelle tiltak" (Brundtlands uttrykk) dersom vi følger mine anbefalinger.

Med hensyn til det siste vil jeg mane til varsomhet.

Vi må ikke gi Sovjet den oppfatning at vi forventer reaksjoner ("reelle tiltak") derfra dersom vi på legal måte ivaretar vår sikkerhet i internasjonale farvann - eller på norsk jord. Slike "brede" og "dype" analyser kunne lett bli en farlig

demonstrasjon av hvor dyktige vi var til å fremlegge nyanserte såkalte scenarier.

Dersom hensikten skulle være å demonstrere for Sovjet at vi vil ta hensyn, bør det være nok å henvise til våre såkalte "selvpålagte restriksjoner" og forhåndslagring i Trøndelag i stedet for i Troms.

Ikke "innrømme" Som jeg tidligere har gitt uttrykk for, vil nok Sovjet gi uttrykk for sin misbilligelse av et øket amerikansk nærvær i Norskehavet. Det

er standard reaksjon. Andre reaksjoner bør vi "innrømme" dem. Skulle vi ha tanke om det, ville neppe en avisdebatt være et egnet sted for drøftelsen. Hermed anser jeg denne meningsutveksling for avsluttet fra min side.

Bildetekst:

- Jan Ingebrigtsen: Har Sovjet evne til å avskjære oss, er det det viktige spørsmålet i debatten om alliert nærvær i Norskehavet.

© Aftenposten